

Biblioteka Śląska w Norymberdze

W dniach 10–11 grudnia ubiegłego roku grupa twórców śląskich wyjechała do Norymbergii na cykl spotkań, zorganizowanych pod auspicjami Biblioteki Śląskiej.

Partnerskim miastem Norymbergii jest Kraków. Na krakowskim Kazimierzu istnieje Dom Norymberski. Norymberga oddała Krakowowi zabytkową wieżę, pięknie usytuowaną w murach Starego Miasta. Mieści się w niej ośrodek kultury polskiej. Przychodzą tutaj mieszkańcy polskiego pochodzenia a także ich rodziny, aby w restauracji zjeść polskie potrawy, napić się żywieckiego piwa, ale przede wszystkim poobcować z kulturą polską. Odbywają się tu liczne zajęcia dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza nauka języka polskiego; dla dorosłych ciekawe spotkania ze sztuką, wernisaże i wystawy polskich plastyków, wieczory polskiej muzyki. Największym jednak powodzeniem i uznaniem cieszy się Salon Literacki, o czym z satysfakcją wspominam, ponieważ uczestniczyłam w jego powstawaniu. Dyrektorem ośrodka kultury Wieży Krakowskiej, z nominacji Urzędu Miejskiego w Krakowie, jest Iga Herok. To głównie z jej inicjatywy powstał najpierw Salon Literacki, a obecnie szeroko zakrojona działalność związana z kulturą i sztuką polską. Od dawna planowaliśmy spotkanie z twórcami śląskimi, jako że większość mieszkających we Frankonii Polaków pochodzi z tego regionu. A i związki Śląska z Krakowem są bliskie, toteż Kraków bez zastrzeżeń zaakceptował zorganizowanie sesji śląskiej. Patronat nad wyjazdem naszej „ekipy” objął, otwarty na tego rodzaju inicjatywy, dyrektor Biblioteki Śląskiej, prof. dr hab. Jan Malicki. Sesję zaplanowano na dwa dni: dzień pierwszy przed południem – spotkanie w Bibliotece (Stadtbibliothek Nürnberg), wieczorem w Wieży Krakowskiej – referaty i dyskusje. W drugim dniu – wieczór świąteczny (okres adwentowy w Norymberdze obchodzony jest niezwykle barwnie). Planowany skład ekipy: prof. Jan Malicki,

Tadeusz Kijonka, Krzysztof Karwat, prof. Jacek Wódz, Marta Fox i Michał Banasik – uległ pewnym zmianom, ponieważ nie wszyscy mogli w zaplanowanym czasie wyjechać. W konsekwencji zrealizowano:

„Dwa wieczory w Wieży” (10-11 grudnia 1999 r.) w Domu Krakowskim w Norymberdze.

Wieczór pierwszy, zatytułowany „Jak hanys z gorolem. Referaty i dyskusja”.

Prof. dr hab. Jan Malicki, kierownik Zakładu Historii Literatury Średniowiecza i Renesansu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dyrektor Biblioteki Śląskiej, wygłosił referat pt. „Przez stulecia. Spory o Śląsk”.

Krzysztof Karwat, pisarz, krytyk literacki, dziennikarz, redaktor działu kulturalnego miesięcznika Śląsk, mówił na temat swojej nowo wydanej książki „Jak hanys z gorolem...” i odczytał kilka fragmentów.

Adam Krzeniński, publicysta i eseista, dziennikarz tygodnika „Polityka”, specjalista od spraw polsko-niemieckich, w ostatniej chwili odwołał przyjazd, ponieważ w tym samym czasie odbierał prestiżową nagrodę w Berlinie. Przysłał natomiast referat pt. „Śląsk – ziemia obiecana czy przeklęta”, który został w jego imieniu odczytany i przyjęty przez słuchaczy z wielkim aplauzem.

Po referatach rozwinęła się bardzo ożywiona, wręcz namiętna dyskusja, jako że sprawy w nich poruszane dotyczyły niemal bezpośrednio osób zgromadzonych na spotkaniu. Pytano i uzupełniano wykładowców. Spierano się i zgadzano. Ale najczęściej ludzie po prostu chcieli się wygadać, wylać swoje żale, wypomnieć krzywdy z dzieciństwa, kiedy prześladowano ich np. za używanie gwary, za przyznawanie się do śląskości, itp. To było bardzo ciekawe, niebanalne, szczere w wypowiedziach spotkanie.

Po przerwie Teresa Darmoń, dyrektor Działu Promocji Wydawnictwa Videograf w Katowicach, zaprezentowała piękny album „Górny Śląsk – ziemia nieznana”. A potem kolacja i dalszy ciąg dyskusji. Rozmowy, już w małych grupach, trwały do późnej nocy. Nasi rozmówcy z zagranicy, ale i my spragnieni jesteśmy takich rozmów.

Wieczór drugi, zatytułowany „Bracia, patrzcie jeno... – opłatek świąteczny 1999” rozpoczął się bardzo miło, występami dzieci, które pod opieką ks. Stanisława Stenki śpiewały polskie kolędy i recyto-

wały stare polskie wierszyki. Były bardzo przejęte, a my wzruszeni. Michał Banasik, niestety, nie mógł wziąć udziału w imprezie, ponieważ w tym czasie był na dalekim polskim rejsie. Zastąpiła go Krystyna Musiał, która rozpoczęła wieczór Scherzem h-moll Fryderyka Chopina. Następnym punktem programu była „Rozprawa o winie frankońskim, o tradycjach adwentowych, przedświątecznych kiernaszach i muzykowaniu... przy norymberskim grzanym winie i polskich ciasteczkach”. Tym razem prof. Jan Malicki wystąpił jako Rektor Akademii Wina, podgrzewając swą gawędą i tak już ciepłą atmosferę spotkania. Marta Fox zaprezentowała swoją poezję; na tę okazję wybrała wiersze refleksyjne, które dodatkowo uzupełniała bardzo osobistym komentarzem. Ksiądz Stanisław Stenka przygotował wielką tacę z opłatkami, tak aby wszystkim starczyło, jako że sala była wypełniona po brzegi. Długo trwało tradycyjne łamanie się opłatkiem. A potem wspólne kolędowanie, wraz z „Duo Sonore” (Iwona Bernard – skrzypce, Urszula Kobylko – fortepian). Gospodarzami wieczoru byli Iga Herok, Józefina Rebeś, prof. Jan Malicki.